

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

METODOLOGIJA DOLOČITVE MAKSIMALNE IZPOSTAVLJENOSTI DO NASPROTNE STRANKE

April, 2024

Metodologija določitve maksimalne izpostavljenosti do nasprotne stranke

1. Pravna podlaga

Zakon, ki ureja javne finance, določa, da upravljavec denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države (v nadaljnjem besedilu: sistem EZRD) upravlja z denarnimi sredstvi sistema EZRD v skladu z načeli varnosti, likvidnosti in donosnosti.

Podrobneje je upravljanje denarnih sredstev sistema EZRD urejeno v Pravilniku o poslovanju sistema EZR države oziroma občine in Naložbeni politiki denarnih sredstev sistema EZR države. V skladu z Naložbeno politiko denarnih sredstev sistema EZR države se za namen zagotavljanja načela varnosti izračunava maksimalna izpostavljenost do nasprotne stranke.

Izračun maksimalne izpostavljenosti je definiran v tem dokumentu.

2. Področje urejanja

Metodologija določitve maksimalne izpostavljenosti (v nadaljnjem besedilu: metodologija) se uporablja za določitev maksimalne izpostavljenosti sistema EZRD do posamezne nasprotne stranke, in sicer poslovnih bank in hranilnic, državnih zakladnic EMU, investicijskih skladov, centralnih nasprotnih strank, po/zavarovalnic, institucij za pokojninsko zavarovanje in drugih finančnih institucij, ki niso banke ali hranilnice.

3. Metodologija

Maksimalna izpostavljenost je definirana do posamezne skupine nasprotnih strank. Znotraj posamezne skupine nasprotnih strank se izračunata maksimalni delež oziroma obseg izpostavljenosti do posamezne nasprotne stranke. Znotraj posamezne nasprotne stranke je nato določen obseg izpostavljenosti za posamezne vrste naložbenih instrumentov.

Maksimalne izpostavljenosti se ne določa za Banko Slovenije.

3.1. Maksimalna izpostavljenost do posamezne skupine nasprotnih strank

Posamezne skupine nasprotnih strank so naslednje:

- banke in hranilnice,
- države EMU in
- investicijski skladi, centralne nasprotne stranke, po/zavarovalnice, institucije za pokojninsko zavarovanje in druge finančne institucije, ki niso banke ali hranilnice (v nadaljevanju: druge finančne institucije).

Maksimalna izpostavljenost do posamezne skupine nasprotnih strank se izrazi v deležu od celotnega obsega denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD, po naslednjih deležih:

Skupina nasprotnih strank	Delež
banke in hranilnice	100 %
države EMU	100 %
druge finančne institucije	30 %

Celotni obseg denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD predstavlja povprečje načrtovanega stanja bilančne vsote sistema EZRD v prihodnjem letu. Celotni obseg denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD se izračunava letno. V primeru večjih sprememb v napovedih stanja bilančne vsote sistema EZRD, se lahko izračunava pogosteje.

V okviru celotnega obsega denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD je določena likvidnostna rezerva. To je tisti obseg denarnih sredstev sistema EZRD, ki je namenjen hitremu pokrivanju likvidnostnih potreb. Likvidnostna rezerva je lahko v obliki stanja na EZRD ali naložbah v nočne depozite, vezanih naložbah z zapadlostjo naslednji dan in naložbah na odpoklic, ki zapadejo v vračilo naslednji dan po odpoklicu. Znesek likvidnostne rezerve se določa vsaj enkrat letno.

3.2. Maksimalna izpostavljenost do posamezne nasprotne stranke

Znotraj posamezne skupine nasprotnih strank se določi maksimalna izpostavljenost do posamezne nasprotne stranke. Določena je z maksimalnim deležem izpostavljenosti in maksimalnim obsegom izpostavljenosti.

3.2.1. Maksimalni delež izpostavljenosti

Maksimalni delež izpostavljenosti do posamezne nasprotne stranke se izračuna v odvisnosti od naslednjih kategorij in ponderjev posamezne kategorije:

Kategorija Nasprotna stranka iz skupine nasprotnih strank	Bilančna vsota nasprotne stranke	Bonitetna ocena nasprotne stranke	BDP države	Skupaj
banke in hranilnice	0,40	0,60	-	1,00
države EMU	-	0,70	0,30	1,00
druge finančne institucije	0,40	0,60	-	1,00

Podatke o bilančni vsoti nasprotne stranke se enkrat letno pridobi iz objavljenih in revidiranih letnih poročil.

Podatke o BDP držav se pridobi na spletnih straneh EUROSTAT enkrat letno. Uporabijo se zadnji objavljeni podatki.

Podatki o bonitetni oceni se za namen izračunavanja maksimalne izpostavljenosti prevedejo v bonitetno oceno Ministrstva za finance, kot je določena v prilogi te metodologije. V primeru več bonitetnih ocen se nasprotni stranki določi povprečna bonitetna ocena, kot neutežena aritmetična sredina dveh ali treh (odvisno od razpoložljivosti) bonitetnih ocen Ministrstva za finance.

Na podlagi vrednosti posamezne kategorije in zgoraj zapisanih ponderjev se izračunajo maksimalni deleži izpostavljenosti po posameznih nasprotnih strankah znotraj posamezne

skupine nasprotnih strank. Ti deleži povedo, kakšna bi bila optimalna razpršitev celotnega obsega denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD med posameznimi nasprotnimi strankami.

Maksimalni deleži izpostavljenosti za banke in hranilnice in druge finančne institucije so določeni po naslednji formuli:

$$\text{maksimalni delež izpostavljenosti nasprotna stranka 1 (v \%)} = \text{ponder bilančna vsota} \times \frac{\text{bilančna vsota nasprotna stranka 1}}{\sum \text{bilančna vsota nasprotna stranka 1 do n}} \times 100 + \text{ponder bonitetna ocena} \times \frac{\text{bonitetna ocena nasprotna stranka 1}}{\sum \text{bonitetna ocena nasprotna stranka 1 do n}} \times 100$$

Maksimalni deleži izpostavljenosti za države EMU so določeni po naslednji formuli:

$$\text{maksimalni delež izpostavljenosti nasprotna stranka 1 (v \%)} = \text{ponder BDP države} \times \frac{\text{BDP države nasprotna stranka 1}}{\sum \text{BDP države nasprotna stranka 1 do n}} \times 100 + \text{ponder bonitetna ocena} \times \frac{\text{bonitetna ocena nasprotna stranka 1}}{\sum \text{bonitetna ocena nasprotna stranka 1 do n}} \times 100$$

3.2.2. Maksimalni obseg izpostavljenosti

Na podlagi maksimalnega deleža nasprotne stranke in celotnega obsega denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD, znižanega za minimalno rezervo, je določen maksimalni obseg izpostavljenosti za posamezno nasprotno stranko, t. i. osnovni limit.

Osnovni limit je določen po naslednji formuli:

$$\text{osnovni limit nasprotna stranka 1} = \frac{\text{maksimalni delež izpostavljenosti nasprotna stranka 1 (v \%)}}{\text{maksimalni delež izpostavljenosti do skupine te nasprotne stranke (v \%)}} \times \left(\begin{array}{l} \text{celotni obseg} \\ \text{denarnih sredstev} \\ \text{sistema EZRD} \\ \text{za naložbe} \\ \text{izven sistema EZRD} \end{array} - \begin{array}{l} \text{likvidnostna} \\ \text{rezerva} \end{array} \right)$$

Na podlagi maksimalnega deleža izpostavljenosti nasprotne stranke in celotnega obsega denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD je določen maksimalni obseg izpostavljenosti nasprotne stranke za likvidnostno rezervo, t. i. limit z likvidnostno rezervo.

Limit z likvidnostno rezervo je določen po naslednji formuli:

$$\text{limit z likvidnostno rezervo nasprotna stranka 1} = \frac{\text{maksimalni delež izpostavljenosti nasprotna stranka 1 (v \%)}}{\text{maksimalni delež izpostavljenosti do skupine te nasprotne stranke (v \%)}} \times \text{celotni obseg denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD}$$

3.2.2.1. Osnovni limit za skupino bank in hranilnic

Osnovni limit je določen za naložbe v depozite in repo posle, pri čemer je za depozite na voljo 60 % osnovnega limita, za naložbe v repo posle pa 100 % osnovnega limita.

3.2.2.2. Osnovni limit za skupino držav EMU

Osnovni limit je določen ločeno za naložbe v depozite in nakupe vrednostnih papirjev in ločeno za repo posle, pri čemer je za depozite in nakupe vrednostnih papirjev na voljo 60 % osnovnega limita, za naložbe v repo posle pa 100 % osnovnega limita.

3.2.2.3. Osnovni limit za druge finančne institucije

Naložbe v tej skupini so omejene na repo posle, pri čemer naložbe v posamezno nasprotno stranko iz te skupine ne smejo presegati 10 % celotnega obsega denarnih sredstev sistema EZRD za naložbe izven sistema EZRD, namenjenega za naložbe v to skupino.

3.3. Dodatne omejitve metodologije

Ne glede na izračune po tej metodologiji se pri nalaganju upoštevajo še spodnje omejitve.

Skupne naložbe v posamezno nasprotno stranko ne smejo presegati 300 mio evrov.

Skupne naložbe v posamezno banko in hranilnico ter druge finančne institucije ne smejo presegati 25 % njenega osnovnega kapitala. Podatke o celotnem kapitalu banke ali hranilnice se enkrat letno pridobi iz objavljenih in revidiranih letnih poročil. Celotni kapital je celotni kapital iz bilance stanja.

V primeru poslovne skupine (kot je določena v zakonu, ki ureja gospodarske družbe) z več nasprotnimi strankami v poslovni skupini, obseg naložb v to poslovno skupino ne sme presegati 300 mio evrov.

Omejitve iz te točke ne veljajo za naložbe v nočne depozite, vezane naložbe z zapadlostjo naslednji dan in naložbe na odpoklic, ki zapadejo v vračilo naslednji dan po odpoklicu.

3.4. Prosta kvota

Prosta kvota za naložbe v posamezno nasprotno stranko se izračuna kot maksimalni obseg izpostavljenosti do posamezne nasprotne stranke, znižan za stanje že sklenjenih, še nedospelih naložb. Pri sklenitvi posla se upošteva prosta kvota na dan poravnave posla.

Za namen določitve stanja že sklenjenih, še nedospelih naložb se depoziti in repo posli vrednotijo po nominalni vrednosti in dolžniški vrednostni papirji po nakupni vrednosti. Nakupna vrednost vključuje ceno vrednostnega papirja in plačane natečene obresti.

4. Veljavnost

Metodologija začne veljati naslednji dan po podpisu in nadomešča do tega datuma veljavno metodologijo.

Posli, sklenjeni na podlagi predhodno veljavne metodologije, se praviloma držijo do zapadlosti.

Številka: 4720-13/2023/26

Datum: naveden v elektronskem podpisu

Klemen Boštjančič
minister za finance

Priloga

Bonitetna lestvica Ministrstva za finance

Moody's	S&P	Fitch	Ministrstvo za finance
Aaa	AAA	AAA	10
Aa1	AA+	AA+	9,66
Aa2	AA	AA	9,33
Aa3	AA-	AA-	9
A1	A+	A+	8,66
A2	A	A	8,33
A3	A-	A-	8
Baa1	BBB+	BBB+	7,66
Baa2	BBB	BBB	7,33
Baa3	BBB-	BBB-	7
Ba1	BB+	BB+	6,66
Ba2	BB	BB	6,33
Ba3	BB-	BB-	6
B1	B+	B+	5,66
B2	B	B	5,33
B3	B-	B-	5
Caa1	CCC+	CCC+	4,66
Caa2	CCC	CCC	4,33
Caa3	CCC-	CCC-	4
Ca	CC	CC	3
C	C	C	2
	D	D	1

Napoved (Outlook)	Ministrstvo za finance
POSITIVE	1
STABLE	0
NEGATIVE	-1